

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2012 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Veiklos organizavimas. Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau - Tarnyba) yra savivaldybės tarybai atskaitinga biudžetinė įstaiga, atliekanti išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose, savivaldybės kontroliuojamose įmonėse, teikianti savivaldybės tarybai išvadas, atliekanti kitas teisės aktuose priskirtas funkcijas. Organizuodama ir vykdydama savo veiklą Tarnyba vadovaujasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, biudžetinių įstaigų ir kitais įstatymais, valstybinio audito reikalavimais. Institucijos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Tarnyba finansuojama iš savivaldybės biudžeto. Asignavimų dydį nustato ir skiria savivaldybės taryba. Buhalterinę apskaitą tvarko ir atskaitomybę rengia savivaldybės administracijos Centralizuotos buhalterinės apskaitos skyrius. Tarnybos struktūrą sudaro: savivaldybės kontrolierius (įstaigos vadovas) - 1 etatas, vyriausiasis specialistas - 2 etatai (faktiškai dirba vienas). Tarnybai skirti biudžeto asignavimai 2012 metams sudarė 106,2 tūkst. Lt, faktiškai gauta ir panaudota 106,2 tūkst. Lt, palyginti su 2011 metais, sumažėjo 10,5 tūkst. Lt, arba 9 proc. Kvalifikacijos kėlimui šiais metais panaudota 0,5 tūkst. Lt, palyginti su praėjusiais metais, šios išlaidos sumažėjo 0,4 tūkst. Lt, arba 44 proc. Kad būtų įgyvendinti aukšti profesiniai ir audito kokybės reikalavimai, kvalifikaciją kėlėme dalyvaudami Panevėžio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos projekte „Panevėžio apskrities savivaldybių administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“. 2012 metais dalyvavome 12 mokymo priemonių, kurių bendra mokymo trukmė – 368 (2011 m. – 134) akademinės valandos. Tarnyboje 2012 metais užregistruota 29 gautų dokumentų, išsiųsti 33 raštai, parengta 14 kontrolierės įsakymų veiklos, atostogų, komandiruočių klausimais, išduoti 5 kontrolieriaus pavedimai atlikti auditus, tikrinimus. Dalyvavome savivaldybės tarybos, komitetų posėdžiuose, mokymuose, savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje, įstaigoje buvo priimami interesantai, atliekamas aiškinamasis darbas, prevencija, teikiama informacija raštu ir žodžiu, vykdomi kiti darbai.

Strateginiai tikslai. Kontrolės ir audito tarnybos strateginis veiklos planas sudaromas remiantis savivaldybės taryboje patvirtintu savivaldybės strateginiu veiklos planu. Vietos savivaldos įstatyme nurodytas Tarnybos veiklos tikslas - prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai priskirtą priežiūrą bei atsižvelgdama į savivaldybės strategiją, siekė efektyviai vykdyti veiklą, kad padėtų savivaldybės tarybai kontroliuoti jai atskaitingas institucijas bei užtikrinti kokybišką sprendimų priėmimą. Įgyvendindama šį tikslą, Kontrolės ir audito tarnyba atlieka finansinius (teisėtumo) ir veiklos auditus bei kitus patikrinimus, o jų pagrindu teikia išvadas bei veiklos ataskaitą savivaldybės tarybai, dalyvaudama bendroje savivaldybės vykdomoje programoje „Pagrindinių savivaldybės funkcijų vykdymas“.

Veiklos plano vykdymas. Įstaigos metinis veiklos planas sudaromas vadovaujantis veiklos plano sudarymo taisyklėmis, svarstomas savivaldybės tarybos kontrolės komitete. Veiklos plane numatyti darbai suplanuoti taip, kad būtų užtikrintas teisės aktuose Tarnybai nustatytų tikslų ir uždavinių įgyvendinimas. Veiklos planui įgyvendinti kasmet rengiamos finansinio (teisėtumo) ir veiklos audito programos, pagrįstos atrankos kriterijais bei Tarnybos darbo laiko ištekliais. Vykdamas

veiklos planą, per metus atlikti (baigti) 5 auditai (tikrinimai), pradėtas (nebaigtas) 1 auditas, parengtos 4 išvados tarybai bei Tarnybos veiklos 2011 metų ataskaita.

Finansinis (teisėtumo) auditas. Finansinio (teisėtumo) audito tikslas - įvertinti audituojamo subjekto finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenų, taip pat valstybės ir savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei pareikšti nepriklausomą nuomonę. 2013 metais atlikome 3 finansinius (teisėtumo) auditus.

Rokiškio rajono savivaldybės 2011 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditas. Rokiškio rajono savivaldybės 2011 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenimis, savivaldybės įstaigos panaudojo 85190,2 tūkst. Lt (pernai - 82986,0) savivaldybės biudžeto asignavimų, audituota 68197,8 (pernai - 53012,0) tūkst. Lt, arba 80 (pernai - 64) proc. panaudotų savivaldybės biudžeto asignavimų, tai: darbo užmokesčiui, socialiniam draudimui, ilgalaikiam turtui įsigyti, prekėms ir paslaugoms bei viešosioms įstaigoms skirtos lėšos. Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimas vertintas šešiolikoje savivaldybės biudžetinių įstaigų (asignavimų valdytojų) bei keturiose viešosiose įstaigose. Auditų metu nustatyti teisės aktų pažeidimai 5 biudžetinėse įstaigose ir seniūnijose, taip pat skiriant lėšas dviem viešosioms įstaigoms. Pažeidžiant teisės aktus panaudota 801,3 tūkst. Lt, arba 0,9 proc. biudžeto asignavimų, 1,0 tūkst. Lt grąžinta į biudžetą. Reikšmingiausi trūkumai nustatyti atliekant viešuosius pirkimus. Audito metu daugiau dėmesio skirta ne tik savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumui, bet ir ekonomiškumui bei savivaldybės administruojamoms pajamoms, kurioms surinkti savivaldybė gali turėti reikšmingiausią įtaką. Audito metu nustatyta, kad savivaldybė neišnaudoja visų galimybių padidinti biudžeto pajamas bei ne vienas netaupaus biudžeto lėšų panaudojimo atvejais. Vidaus kontrolės sistema įvertinta kaip patenkinama. Audito ataskaitoje nurodytiems pažeidimams ir kitiems trūkumams pašalinti pateiktos rekomendacijos, kaip tai padaryti. Audito ataskaita kartu su išvada teikta savivaldybės tarybai, svarstant ir priimant sprendimą dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2011 metų biudžeto įvykdymo ataskaitos.

Išvadoje pareiškėme besąlyginę nuomonę dėl savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų ir sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

Rokiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2011 metų ataskaitų auditas. Rokiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2011 metų ataskaitų duomenimis, finansinis ir nefinansinis turtas metų pabaigoje sudarė 232539 (pernai -198200,0) tūkst.Lt, įsipareigojimai – 44176,0 (pernai - 35968,0) tūkst. Lt. Audito metu negalėjome įsitikinti, kad savivaldybės administracijos turto likučiai atitinka faktinę turto būklę. Kontrolės ir audito tarnyba audito ataskaitoje nurodė visus trūkumus, neatitikimus ir pateikė savivaldybės administracijai bei įstaigoms rekomendacijas, kaip jas ištaisyti.

Audito ataskaita kartu su išvada teikta savivaldybės tarybai, svarstant informaciją apie Rokiškio rajono savivaldybei nuosavybės teise ir savivaldybei patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2011 metų ataskaitas. Išvadoje pareiškėme sąlyginę nuomonę ir dėl savivaldybės turto ataskaitos duomenų, ir besąlyginę nuomonę dėl Valstybės turto ataskaitos duomenų.

Rokiškio rajono savivaldybės 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditas. Šis ataskaitų rinkinys apima visą viešąjį sektorių (įskaitant ir viešąsias sveikatos įstaigas), kurio tarpusavio skolos turi būti eliminuojamos. Rokiškio rajono savivaldybės 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenimis, ilgalaikis ir trumpalaikis turtas metų pabaigoje sudarė 236477,5 (pernai - 210355,7) tūkst. Lt, įsipareigojimai – 39405,6 (pernai - 40188,7) tūkst. Lt. Savivaldybės viešojo sektoriaus būklę charakterizuojantis rodiklis – grynas turtas – metų pabaigoje sudarė 96494,8 (pernai – 83259,6) tūkst. Lt. Finansinių ataskaitų rinkinys pateiktas audituoti ir tarybai tvirtinti pirmą kartą. Todėl, be abejo, sudarant ataskaitas, klaidų neišvengta. Audito metu negalėjome įvertinti visų duomenų teisingumo bei patvirtinti, kad finansinėse ataskaitose pateikta

informacija apie viešojo sektoriaus finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, yra patikima ir tinkama finansinių ataskaitų vartotojų sprendimams priimti. Pažymėtina, kad reikšmingos klaidos buvo taisomos jau audito metu. Kontrolės ir audito tarnyba, audito ataskaitoje nurodžiusi visus trūkumus, klaidas, pateikė rekomendacijas susidariusioms problemoms spręsti.

Audito ataskaita kartu su išvada teikta savivaldybės tarybai, priimant sprendimą dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio. Išvadoje pareiškėme sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų.

Veiklos auditas. Veiklos auditas - tai audituojamo subjekto viešojo ir vidaus administravimo veiklos vertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei veiklos tobulinimo galimybių atskleidimas.

2012 metais, vykdant veiklos auditų programą, buvo atliktas tyrimas apie maitinimo organizavimą Rokiškio rajono švietimo įstaigose. Kadangi didžiausią išlaidų dalį maitinimo išlaidose sudaro valstybės deleguotai funkcijai – nemokamam moksleivių maitinimui- skirtos lėšos, kurių vertinimą šiais metais atlieka Valstybės kontrolės auditoriai, nuspręsta pagrindinio tyrimo neatlikti. Pateikti siūlymai savivaldybės administracijai dėl tyrimo metu nustatytų problemų sprendimo.

Kiti tikrinimai. Pagal kompetenciją Tarnyba tikrina gautus gyventojų skundus, persiųstus kitų institucijų prašymus, atlieka ir kitus tikrinimus. Šiais metais raštiškų skundų, prašymų negauta, į telefoninius paklausimus stengiamės atsakyti, nukreipdami juos į institucijas, kurios turi teisę spręsti jų problemas arba gautą informaciją naudojame audito metu.

Savivaldybės administracijos prašymu, atliktas 700,0 tūkst.Lt ilgalaikės paskolos ėmimo vertinimas, išvada pateikta savivaldybės tarybai, svarstant klausimą dėl paskolos ėmimo. Išvadoje pareiškėme, kad savivaldybės skolinimosi limitai bei skolos likutis suteikia galimybę imti minėtą paskolą ir ją naudoti investicijų projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos lėšų, vykdyti. Išvadoje atkreipėme dėmesį į tai, kad savivaldybė daugiau neturės galimybių skolintis, nes skolinimosi limitas jau bus išnaudotas.

Audito poveikis. Kontrolės ir audito tarnybos teiktų rekomendacijų įgyvendinimas – vykdomos veiklos efekto kriterijus, kurio teigiamas pokytis rodo pažangą, kurią sukuria Tarnybos vykdoma veikla (atliekami auditai). Tarnyba teikia rekomendacijas audito metu ir jau atlikus auditą (audito ataskaitose).

Tarnyba, atlikdama auditus, siekė, kad visos pastebėtos klaidos būtų taisomos iš karto, o finansinėse ataskaitose pateikti duomenys rodytų tikrą ir teisingą padėtį. Kuo daugiau ištaisoma klaidų audito metu, tuo mažiau jų lieka audito ataskaitose. 2012 metais jau audito metu ištaisyta 27 teisės aktų pažeidimai bei klaidos.

Audito ataskaitose (jau baigus auditą) 2012 metais pateikta 30 rekomendacijų, visiškai arba iš dalies įgyvendinta 28, arba 93,3 proc. rekomendacijų, neįgyvendintos (arba neinformuota apie vykdymą) 2, arba 6,7 proc. rekomendacijų. Palyginti su praėjusiais metais, rekomendacijų įgyvendinimo rodikliai pagerėjo - 2011 metais visiškai arba iš dalies buvo įgyvendinta 90,3 proc. rekomendacijų. Tai pasiekta aktyviai bendradarbiaujant su savivaldybės tarybos kontrolės komitetu, savivaldybės administracija, bei kitomis audituotomis įstaigomis ir institucijomis.

Įgyvendinant audituotiems subjektams teiktas rekomendacijas, pasiekta:

- išdo apskaitoje sumažinta 2777,3 tūkst. Lt neteisingai apskaitytų įsipareigojimų;
- savivaldybės administracijos apskaitoje įvertinti ir apskaityti nuosavybės metodo įtakos rezultatai 185,4 tūkst. Lt;
- peržiūrėti 2012 metų nebaigtos statybos likučiai, įvertinti visi baigti statybų darbai, pagal administracijos direktoriaus įsakymą paruošti perdavimo-priėmimo aktai 8397,1 tūkst. Lt;
- atstatytas ir grąžintas į biudžetą neteisingai apskaičiuotas darbo užmokestis;
- siekiant, kad būtų apmokestinti visi naudojami valstybinės žemės sklypai, administracijos direktoriaus įsakymu buvo įpareigoti Rokiškio m., Pandėlio m. ir Obelių m. seniūnai teikti duomenis apie mieste esančius statiniams ir įrengimams eksploatuoti reikalingus žemės sklypus, taip pat apie

fiziniam asmeniui išnuomotus žemės sklypus. Sudarytos nekadastrinių duomenų teikimo sutartys su Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Rokiškio skyriumi bei su VĮ Rokiškio miškų urėdija;

- imtasi papildomų priemonių žemės nuomos mokesčio mokesetinei nepriemokai mažinti, su nepriemokininkais susisiekiama telefonu;
- Rokiškio miesto seniūnijoje sustiprinta miesto tvarkymo darbų kontrolė;
- sprendžiant pirties paslaugų teikimo klausimą, pirties pastatas savivaldybės tarybos sprendimu perduotas AB „Rokiškio komunalininkas“;
- peržiūrėti Statybos ir infrastruktūros skyriaus darbuotojų, turinčių antraeilės pareigas, darbo krūviai, administracijos direktoriaus įsakymu patvirtinti nauji pareigybių aprašymai, sustabdytas leidimų išdavimas antraeilėms pareigoms;
- vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, savivaldybės administracijoje atlikta inventorizacija, sudarytos suvestinės; Inventorizacijos komisija pažymėjo netinkamą, nenaudojamą turtą ir sudarė turto inventorizacijos aprašą, bus sprendžiama, ką toliau su juo daryti;
- savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinta nauja mokamo maitinimo kaina;
- ištaisytos klaidos apskaitoje ir ataskaitose.

Dalis rekomendacijų dar nebaigtos vykdyti (vykdomos), tačiau liko ir neįgyvendintų. Manome, kad po mūsų auditų liko neišspręstos šios problemos:

- nesiumta reikiamų taupymo priemonių, užtikrinant taupų ir racionalų savivaldybės biudžeto lėšų naudojimą bei savivaldybės prisiimtų įsipareigojimų vykdymą;
- neišnaudotos visos galimybės padidinti savivaldybės biudžeto pajamas;
- ištaisytos ne visos audito ataskaitose nurodytos klaidos.

Audito poveikį stiprina Tarnybos veiklos bei audito rezultatų viešinimas. Visais atvejais audito ataskaitos ir išvados skelbtos Rokiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.rokiskis.lt, teiktos savivaldybės merui ir administracijos direktoriui. Jau antri metai rengiame išsamią informaciją apie audito rekomendacijų įgyvendinimą, kuri teikiama Kontrolės komitetui bei savivaldybės vadovams.
